

رابطه هوش اجتماعی و درگیری تحصیلی با انگیزه تحصیلی دانش آموزان متوسطه دوم

محمدعلی طالبی^۱، ساره ماه گلی^۲

^۱- استادیار گروه جامعه شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه پیام نور تهران- ایران

دانشگاه آزاد اسلامی واحد بیرجند

M.talebi@pnu.ac.ir

۰۹۱۵۳۶۶۶۲۷

^۲- دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، دانشگاه آزاد بیرجند

دانشگاه آزاد اسلامی واحد بیرجند

smahgoli@chmail.ir

۰۹۱۵۱۶۰۶۲۸۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف رابطه هوش اجتماعی و درگیری تحصیلی با انگیزه تحصیلی دانش آموزان متوسطه دوم بود. روش پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی بوده است و جامعه آماری پژوهش حاضر دانش آموزان پسر دوره دوم متوسطه دوم شهر بیرجند بودند که تعداد آنها مشتمل بر ۶۰۰۰ نفر بودند و طبق جدول کرجسی و مورگان تعداد دقیق نمونه ۴۵۰ نفر با استفاده از روش نمونه گیری دردسترس انتخاب شدند. ابزارهای استفاده شده در این پژوهش پرسشنامه هوش اجتماعی سیلورا و همکاران (۲۰۰۱)، پرسشنامه انگیزه تحصیلی والرنند و همکاران (۱۹۹۸) و پرسشنامه درگیری تحصیلی تحصیلی ریو (۲۰۱۲) بودند. نتایج نشان داد که بین هوش اجتماعی با انگیزه تحصیلی دانش آموزان رابطه وجود دارد و بین درگیری تحصیلی دانش آموزان با انگیزه تحصیلی رابطه وجود دارد و نتایج رگرسیون نشان داد که روز هم رفته متغیرهای هوش اجتماعی و درگیری تحصیلی ۱۹ درصد قادر به پیش بینی انگیزه تحصیلی هستند.

کلیدواژه ها: هوش اجتماعی، انگیزه تحصیلی، درگیری تحصیلی

مقدمه

یکی از بنیادی ترین نیازهای بشری در عصر حاضر موضوع آموزش و پرورش است چرا که زندگی در وضعیت پیچیده و متحول جامعه امروزی ایجاب می کند که افراد به طور دایم در حال یادگیری دانش و فنون جدید باشند. این عمل به واقعیت نخواهد پیوست مگر فرد از انگیزش لازم که یکی از مفاهیم اساسی از دید روانشناسان و صاحب نظران تعلیم و تربیت برای توضیح سطوح مختلف عملکرد بوده و تفاوت در میزان تلاش برای انجام تکالیف درسی و رفتارهای تحصیلی را بیان می کند برخوردار باشد. انگیزش به فرآیندی مربوط می شود که به رفتار انرژی و جهت می دهد (دسی و ریان^۱، ۲۰۱۷). انگیزه تحصیلی پدیده ای است که تحت تأثیر چهار عامل یعنی موفقیت (محیط و محرک های یرونی)، مزاج (حالت و وضعیت درونی ارگانیزم)، هدف (هدف رفتار، منظور و گرایش) و ابزار (ابزار دستیابی به هدف) قرار دارد (لایچ^۲ و همکاران، ۲۰۱۳). انسان ها برای دستیابی به اهداف، نیازها و غرایز خود انگیزش لازم را کسب می نمایند. در خصوص جویندگان علم و دانش آموزان، انگیزه تحصیلی از اهمیت خاصی برخوردار است. با این انگیزه افراد تحرک لازم را برای به پایان رساندن موفقیت آمیز یک تکلیف، رسیدن به هدف یا دستیابی به درجه معینی از شایستگی در کار خود دنبال می کنند تا بالاخره بتوانند موفقیت لازم را در امر یادگیری و پیشرفت تحصیلی کسب کنند (تارنر^۳، ۲۰۰۵). می توان گفت انگیزش دلایل رفتار افراد را نشان می دهد و مشخص می کند که چرا آنها به روشنی خاص عمل می کنند. رفتار دارای انگیزه، رفتاری با انرژی، جهت دار و دنباله دار است (آشر و پاجارس^۴، ۲۰۱۴). از دیدگاه آموزشی انگیزه تحصیلی ساختار چندوجهی است که با یادگیری و پیشرفت تحصیلی مرتبط است (ریلی^۵ و همکاران، ۲۰۱۴). در حوزه آموزش، انگیزه یک پدیده سه بعدی است که در برگیرنده باورهای شخص درباره توانایی انجام فعالیت موردنظر، دلایل یا اهداف فرد برای انجام آن فعالیت و واکنش عاطفی مرتبط با انجام آن فعالیت می باشد (سالوین^۶، ۲۰۰۸).

علاوه بر انگیزه تحصیلی بالا در دانش آموزان یکی از مولفه های اصلی در موفقیت دانش آموزان میزان هوش بالایی آنهاست که یکی از این انواع هوش، هوش اجتماعی است. هوش اجتماعی مجموعه ای از مهارت ها و استعداد های فردی است که به توانایی درک و فهم چگونگی بروز یا کنترل هیجانات و احساسات دلالت دارد، فردی که از هوش اجتماعی بالا برخوردار است در زمینه های شناسایی، درک و کنترل احساسات نیز از استعداد و مهارت لازم بهره مند می باشد (فیاضی و احمدی، ۱۳۸۶). هوش اجتماعی در جامعه یا سازمان از جمله سرمایه های مهم محسوب می شود و این به خاطر آن است که از طریق هوش اجتماعی می توان به ارتقاء سطح بهداشت روانی جامعه و سازمان کمک نمود. هوش اجتماعی سازه ای است برای ارزیابی قدرت رهبری که بیشتر بر محور روابط میان افراد استوار است. رهبران دارای هوش اجتماعی بهتر می توانند در بین همکاران تعامل ایجاد نموده و از توان اجتماعی آنان بهره گیرند. تقویت مهارت اجتماعی و در نتیجه افزایش عملکرد آنان از آثار هوش اجتماعی است (سلطانی، ۱۳۸۹). توانایی های هوش هیجانی به ویژه از این نظر برای کارآفرینان مهم است که آنان باید تعامل های اجتماعی با دیگران را مدیریت کنند.

متغیر دیگری که با انگیزه تحصیلی دانش آموزان مرتبط است درگیری تحصیلی است. درگیری تحصیلی سازه ای است که برای اولین بار برای درک و تبیین افت و شکست تحصیلی مطرح گردید و به عنوان پایه و اساسی برای تلاش های اصلاح گرایانه در حوزه تعلیم و تربیت مد نظر قرار گرفت (فردریکس و همکاران، ۲۰۰۴). سازه درگیری تحصیلی هسته بسیاری از نظریه های ترک تحصیل و شکست تحصیلی

1- Deci, & Ryan

2- Lynch

3- Turner

4- Usher, & Pajares

5- Reilly

6- Slavin

می‌باشد (فین^۱، ۲۰۱۲). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که اگر بتوان یادگیرنده را هر چه بیشتر درگیر مسائل تحصیلی و تکالیف یادگیری نمود، بیشتر می‌توان به موفقیت علمی و کاهش افت تحصیلی او امیدوار بود. در الگوی فین درگیری تحصیلی متشکل از دو مولفه عاطفی و رفتاری است. مولفه رفتاری مانند پایداری در تکالیف درسی و مولفه عاطفی مانند ارزش‌دهی به تکالیف درسی و یادگیری. با این حال مروری بر تحقیقات جدید نشان می‌دهد که درگیری تحصیلی سازه‌ای چندبعدی است که متشکل از مولفه‌های مختلف شناختی، عاطفی و رفتاری است (رشلی و کریستنسون^۲، ۲۰۰۶). بنابراین دانش‌آموزانی که در بحث یادگیری درگیرتر هستند یادگیری بهتری دارند و اگر این افراد در برابر مشکلات و مسائل انعطاف بیشتری داشته باشند موفقیت تحصیلی بیشتری دارند. از آن جهت انگیزه تحصیلی بالا در دانش‌آموزان اهمیت و ضرورت دارد که می‌توان با بالا بردن سطح هوش اجتماعی و درگیری تحصیلی میزان انگیزه تحصیلی را در آنها افزایش داد. و با توجه به این پژوهش محقق به دنبال پاسخ‌گویی به این سؤال است که آیا بین هوش اجتماعی و درگیری تحصیلی با انگیزه تحصیلی دانش‌آموزان رابطه وجود دارد؟

روش پژوهش، جامعه آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری پژوهش حاضر دانش‌آموزان پسر دوره دوم متوسطه دوم شهر بیرجند بودند که تعداد آنها مشتمل بر ۶۰۰۰ نفر بودند و طبق جدول کرجسی و مورگان تعداد دقیق نمونه ۴۵۰ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری دردسترس انتخاب شدند.

ابزار اندازه‌گیری

۱- پرسشنامه انگیزه تحصیلی

این مقیاس توسط والرند و همکاران (۱۹۹۲) ساخته شده و بر مبنای نظریه‌ی خود-تعیین‌کنندگی طراحی شده و حاوی ۲۸ سؤال پنج‌گزینه‌ای براساس مقیاس لیکرت (با نمره دهی یک تا پنج از کاملاً "مخالفم تا کاملاً" موافقم) می‌باشد. این پرسشنامه دارای سه مؤلفه، شامل مؤلفه‌های انگیزش درونی (با ۱۲ گویه) (گویه‌های: ۱، ۸، ۱۱، ۴، ۲۷، ۲۰، ۱۳، ۶، ۲۳، ۱۶، ۹، ۲ و ۲۵) مؤلفه‌های انگیزش بیرونی (با ۱۲ گویه) (گویه‌های: ۱۰، ۳، ۱۷، ۲۲، ۱۵، ۸، ۱، ۲۸، ۲۱، ۱۴، ۲۴) و مؤلفه‌های بی‌انگیزگی (با چهار گویه) (گویه‌های ۵، ۱۲، ۱۹، ۲۶) می‌باشد. میانگین نمرات هر گویه از یک تا پنج و میانگین نمرات کل پرسش‌نامه از ۲۸ تا ۱۴۰ محاسبه شد. بدین ترتیب که برای تمام سؤالات به جز سؤالاتی که مؤید بی‌انگیزگی بودند در صورتی که آزمودنی گزینه کاملاً "موافقم را علامت زده باشد نمره ۵ و در مورد سؤالاتی که مؤید بی‌انگیزگی بودند در صورتی که وی گزینه کاملاً "مخالفم را انتخاب کرده باشد نمره ۱ اختصاص می‌یافت. بنابراین اگر افراد از تمام سؤالات نمره ۵ را کسب می‌نمود نمره کل پرسش‌نامه وی ۱۴۰ می‌شد که معرف دانش‌آموز کاملاً "با انگیزه بود. به همین ترتیب اگر دانش‌آموزی از تمام سؤالات نمره ۱ را کسب می‌نمود نمره کل پرسش‌نامه وی ۲۸ می‌شد که نشان‌دهنده دانش‌آموزی کاملاً "بی‌انگیزه بود. در نمره دهی پرسشنامه، نمرات بین ۲۸ تا ۵۶ نشانه بی‌انگیزگی، ۵۶ تا ۸۴ معرف انگیزه کم، ۸۴ تا ۱۱۲ نشانه انگیزه متوسط و نهایتاً نمره ۱۱۲ تا ۱۴۰ معرف انگیزه خوب بودند. بعد از تأیید روایی محتوا و بومی شدن توسط متخصصان، پایایی آن به روش بازآزمایی به فاصله دو هفته ($r=0.71$) و ثبات درونی با

²⁻ Finn

²⁻ Reschly, & Christenson

محاسبه آلفای کرونباخ (۰/۸۸) نیز مورد تأیید قرار گرفت. این پرسشنامه در ایران نیز توسط معروفی، پورجمشیدی و مرادی (۱۳۹۵) ترجمه و با محاسبه آلفای کرونباخ برابر ۰/۷۴ مورد استفاده قرار گرفته است.

۲- مقیاس هوش اجتماعی

این پرسشنامه توسط سیلورا^۱، مارتین یوسن^۲ و داهل^۳ (۲۰۰۱) تهیه شده است، که سه حوزه هوش اجتماعی یعنی پردازش اطلاعات اجتماعی، مهارت های اجتماعی و آگاهی اجتماعی را می سنجد. این پرسشنامه از ۲۱ گویه تشکیل شده است و در این پرسشنامه از پاسخ دهندگان خواسته می شود تا عقاید خودشان درباره هر گویه را بر روی یک مقیاس ۵ درجه ای مشخص کنند. در سؤالات ۱-۲-۳-۴-۵-۶-۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳-۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸-۱۹-۲۰-۲۱ برای گزینه خیلی کم، کم، تاحدودی، زیاد و خیلی زیاد به ترتیب نمره های ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ منظور شده است و بقیه گویه ها به صورت معکوس نمره گذاری می شوند. به این ترتیب حداقل نمره کل گویه های این ابزار برابر ۲۱ و حداکثر نمره آن برابر ۱۴۷ می باشد. مرجع پاسخگویی این ابزار کارکنان می باشند. که با تکمیل این پرسشنامه عقاید خودشان را در مورد هر سؤال بیان نموده اند. این پرسشنامه دارای ۲۱ سؤال می باشد.

۳- پرسشنامه درگیری تحصیلی

این پرسشنامه توسط ریو (۲۰۱۲) ساخته شد و چهار بعد درگیری رفتاری، عاطفی، شناختی و عاملیت را مورد ارزیابی قرار می دهد. شیوه نمره گذاری گویه های پرسشنامه براساس طیف لیکرت از کاملاً موافقم (۵) تا کاملاً مخالفم (۱) است. ریو (۲۰۱۳) ضریب آلفای کرونباخ ابعاد درگیری رفتاری، عاطفی، شناختی و عاملی را به ترتیب ۰/۸۶، ۰/۹۰، ۰/۸۴ و ۰/۸۴ گزارش کردند. جهت تعیین روایی، بردبار و یوسفی (۱۳۹۵) با استفاده از روش تحلیل عاملی تأییدی نشان دادند که همه گویه ها بار عاملی بالاتر از ۰/۴۷ را دارند و در سطح ۰/۰۱ معنادار هستند.

یافته های پژوهش

جدول ۱: میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر نمره های هوش اجتماعی، درگیری تحصیلی و انگیزه تحصیلی در نمونه تحقیق

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل	حداکثر
هوش اجتماعی	۷۸/۱۵	۷/۹۱	۴۴	۱۰۱
انگیزه تحصیلی	۸۲/۱۲	۸/۴۰	۳۴	۹۱
درگیری تحصیلی	۵۰/۳۷	۵/۷۵	۳۷	۵۹

همانطور که در جدول ۱ مشاهده می نماید میانگین، انحراف معیار در متغیر هوش اجتماعی به ترتیب (۷۸/۱۵ و ۷/۹۱)، در متغیر انگیزه تحصیلی به ترتیب (۸۲/۱۲ و ۸/۴۰) و میانگین و انحراف معیار در متغیر درگیری تحصیلی به ترتیب (۵۰/۳۷ و ۵/۷۵) می باشد.

جدول ۲: همبستگی بین متغیرهای پیش بین با خلاقیت تحصیلی در آزمودنی ها

^۱ -Silvera

^۲ -Martinssen

^۳ -Dahl

انگیزه تحصیلی		متغیر ملاک
P	R	متغیر پیش بین
$p=0/01$	$0/28^{**}$	هوش اجتماعی
$p=0/04$	$0/16^*$	درگیری تحصیلی

معنی داری ضرایب همبستگی در سطح آماری $p < 0/01$ ، $p < 0/05$ ، $p < 0/1$

همان طور که در جدول شماره ۲ ملاحظه می شود ضریب همبستگی بین هوش اجتماعی با انگیزه تحصیلی $r=0/28$ و $p=0/01$ می باشد و درگیری تحصیلی با انگیزه تحصیلی $r=0/16$ و $p=0/04$ می باشد. بین هوش اجتماعی و درگیری تحصیلی با انگیزه تحصیلی دانش آموزان دوره دوم متوسطه رابطه چندگانه وجود دارد. برای پاسخ گویی به فرضیه اصلی از روش رگرسیون ورود استفاده می شود که در جدول ۳ مشاهده می نماید.

جدول ۳: نتایج تحلیل رگرسیون متغیرهای پیش بین با انگیزه تحصیلی به روش ورود برای آزمودنی ها

ضرایب رگرسیون	F P	R^2	MR	شاخص ها	متغیر ملاک
۱				متغیر پیش بین	متغیر ملاک
$\beta = 0/16$ $t = 2/48$ $P = 0/01$	$14/06$ $P < 0/01$	$0/19$	$0/36$	هوش اجتماعی	متغیرهای پیش بین
$\beta = 0/20$ $t = 2/43$ $P = 0/02$				درگیری تحصیلی	

همان طور که در جدول ۳ ملاحظه می شود طبق نتایج رگرسیون به روش ورود، هوش اجتماعی و درگیری تحصیلی به صورت همزمان قابلیت پیش بینی انگیزه تحصیلی را دارا می باشند. R و R^2 آنها به ترتیب $0/36$ و $0/19$ است، یعنی 19% واریانس انگیزه تحصیلی به وسیله هوش اجتماعی و درگیری تحصیلی تبیین می شود.

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطۀ هوش اجتماعی و درگیری تحصیلی با انگیزه تحصیلی در دانش آموزان متوسطه دوم شهر بیرجند بود. نتایج نشان داد که بین هوش اجتماعی با انگیزه تحصیلی دانش آموزان رابطۀ وجود دارد. نتایج این تحقیق با تحقیقات موسوی (۱۴۰۲)، ظاهری، اسحاقی، خیری و ش قادری (۱۳۹۹) همخوان می باشد. گاردنر به عنوان یکی از صاحب نظران در روان شناسی نقش مهمی را در ایجاد نظریه ی هوش اجتماعی ایفا نموده است. او در مدل تنظیمی خود به دو نوع هوش فردی یعنی هوش ارتباطی و هوش فکری اشاره دارد. وی معتقد است که هوش اجتماعی از ترکیب و گسترش نقش هیجان در این دو هوش فردی حاصل می گردد. از اواخر سده ی بیستم تا به امروز پژوهشگران مختلف مدل های متفاوتی را در مورد هوش اجتماعی بکار برده اند که مدل بار- آن و سلوی و میر و گولمن نمونه هایی مشهورترند. با این که در این مدل ها شباهت های زیادی وجود دارند، اما هوش اجتماعی در مدل بار- آن بر مبنای نظریه ی شخصیت در مدل سلوی و میر در چارچوب نظریه ی هوش و در مدل گولمن بر اساس نظریه ی شخصیت و عملکرد مورد بررسی و مطالعه قرار گرفته است. با این حال مفهوم هوش اجتماعی به عنوان توانایی تشخیص و تنظیم هیجانات خود و دیگران در هر سه این مطالعات مورد پذیرش و تأیید واقع گردیده است (بوزان، ترجمه کمالی، ۱۳۸۴). هوش اجتماعی با انگیزه تحصیلی از آن جهت ارتباط دارد که دانش آموزانی که از نظر اجتماعی هوش بالایی دارند یعنی می توانند با دیگران ارتباط اجتماعی داشته باشند، مهارت های بالاتری در زمینه ارتباط گیری با دیگران و اعتماد به نفس بالاتر در زمینه امورات مربوط به تحصیلی و زندگی شخصی از خود نشان بدهند و همه این موارد بر میزان انگیزه تحصیلی در آنها اثر مستقیم دارد.

همچنین نتایج نشان داد بین درگیری تحصیلی با انگیزه تحصیلی دانش آموزان رابطۀ وجود دارد. که نتایج این تحقیق با تحقیقات ملتفت، تقوایی نیا و ایول (۱۳۹۸) و حسینیان (۱۴۰۳) همخوان می باشد. در تبیین این یافته می توان گفت که درگیری تحصیلی به کیفیت تلاش که فراگیران آموزشی صرف فعالیت های هدفمند آموزشی می کنند تا به صورت مستقیم به نتایج مطلوب دست یابند اشاره دارد (تورنر و سولبرگ، ۲۰۰۱). درگیری تحصیلی به نقش خودآگاهی در مطالعه، طراحی و عقاید فراشناختی و خودنظم دهی تأکید می کند (جاسمین گرین و همکاران، ۲۰۱۲). درگیر شدن دانش آموزان به آنها کمک می کند در فعالیت های کلاسی نقش بیشتر و فعال تری داشته باشند و یادگیری آنها نیز بیشتر خواهد شد. از طرفی انگیزه تحصیلی فرد به جستجوگری، نوجویی و توسعه ظرفیت ها و توانایی های خود است. در واقع هدف افراد دارای انگیزش تحصیلی کسب مهارت و شایستگی و احساس افتخار است. این افراد به خاطر علاقه، احساس چالشی که فعالیت خاصی ایجاد می کند و به خاطر لذت ناشی از آن فعالیت رفتار می کنند. دانش آموزان دارای انگیزه تحصیلی با هدف کسب مهارت و شایستگی، مطالب درسی را با تمرکز و عمق بیشتری می خوانند و از راهبردهای فراشناختی عمیق تری استفاده می کنند. این دانش آموزان اطلاعات را فعال تر پردازش کرده و به صورت مفهومی و نه طوطی وار یاد می گیرند. از این رو قابل انتظار است که دانش آموزان برخوردار از ویژگی های انگیزش درونی از ظرفیت بالاتری برای یادگیری خود هدایتی برخوردار باشند. دانش آموزانی که در زمینه تحصیلی فعال تر هستند، بیشتر خود را درگیر می کنند و از انگیزه تحصیلی بالاتری نیز برخوردارند.

منابع فارسی

ظاهری، آریتا، اسحاقی، سیده زینب، خیری، سلیمان، و وش قادری، حوری. (۱۴۰۰). بررسی ارتباط هوش هیجانی با پیشرفت تحصیلی و انگیزش تحصیلی در دانشجویان دانشکده پیراپزشکی شهرکرد در سال ۱۳۹۸-۱۳۹۷. *افق توسعه آموزش علوم پزشکی*، ۱۲(۲)، ۲۱-۳۲.

قاسم زاده، فاطمه (۱۳۷۴). خلاقیت و شیوه‌های پرورش آن در سال‌های پیش از دبستان. خلاصه مقالات همایش علمی - کاربردی بهبود کیفیت آموزش عمومی اداره کل آموزش و پرورش تهران، آذر ۱۳۷۴.

گنجی، حمزه، پاشا شریفی، حسن، و میرهاشمی، مالک (۱۳۸۴). اثر روش بارش مغزی در افزایش خلاقیت دانش آموزان. *فصلنامه تعلیم و تربیت*، سال بیست و یکم، شماره ۱، صص. ۸۹-۱۱۲.

موسوی، رعنا (۱۴۰۲). بررسی رابطه هوش معنوی و هوش هیجانی و هوش اجتماعی با انگیزه ی دانش آموزان مقطع ابتدایی، ششمین همایش بین المللی روانشناسی، علوم تربیتی و مطالعات اجتماعی، همدان.

یزدانی، فاطمه (۱۳۷۱). ضرورت شناسایی کودکان تیزهوش. *مجله استعداد درخشان*، دوره ی یکم، شماره ی ۴، صص. ۵۸-۷۱.

منابع لاتین

- Deci, E. & Ryan, R. (2017). *Intrinsic motivation and self-determination in Human behavior*: New York: plenum.
- Finn, J. D. (2012). Parental engagement that makes a difference. *Educational Leadership*, vol. 55, NO.8, Pp. 20-24.
- Fredericks, J. A. Blumenfeld, P. C. & Paris, A. H. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of Educational Research*, vol.74, Pp. 59-109.
- Lynch, A. D., Lerner, R. M., & Leventhal, T. (2013). Adolescent academic achievement and school engagement: An examination of the role of school wide peer culture. *Journal of Young Adolescence*, 21 (3), 41-53.
- Reeve, J. (2012). A self-determination theory perspective on student engagement. In S. Christenson, A. L. Reschly, & C. Wylie (Eds.), *Handbook of research on student engagement* (421-439). New York: Springer.
- Reilly, E., Dhingra, K., & Boduszek, D. (2014). Teachers' self-efficacy beliefs, self-esteem, and job stress as determinants of job satisfaction. *International Journal of Educational Management*, 35 (6), 42-57.
- Reschly, A. & Christenson, S. L. (2006). School completion. In G. Bear and K. Minke (Eds.) *Children's needs: Development, prevention, and intervention* Washington DC: National Association of School Psychologist. pp. 147-169.
- Slavin, D. H. (2008). Metacognition, self-regulation, and self-regulated learning: Research Recommendations. *Educational Psychology Review*, 20, 463-467.
- Usher, E. L. & Pajares, F. (2014). Sources of Self-efficacy in mathematics: A validation study. *Journal of Contemporary Educational Psychology*, issues: 1, vol: 34. 89-101.